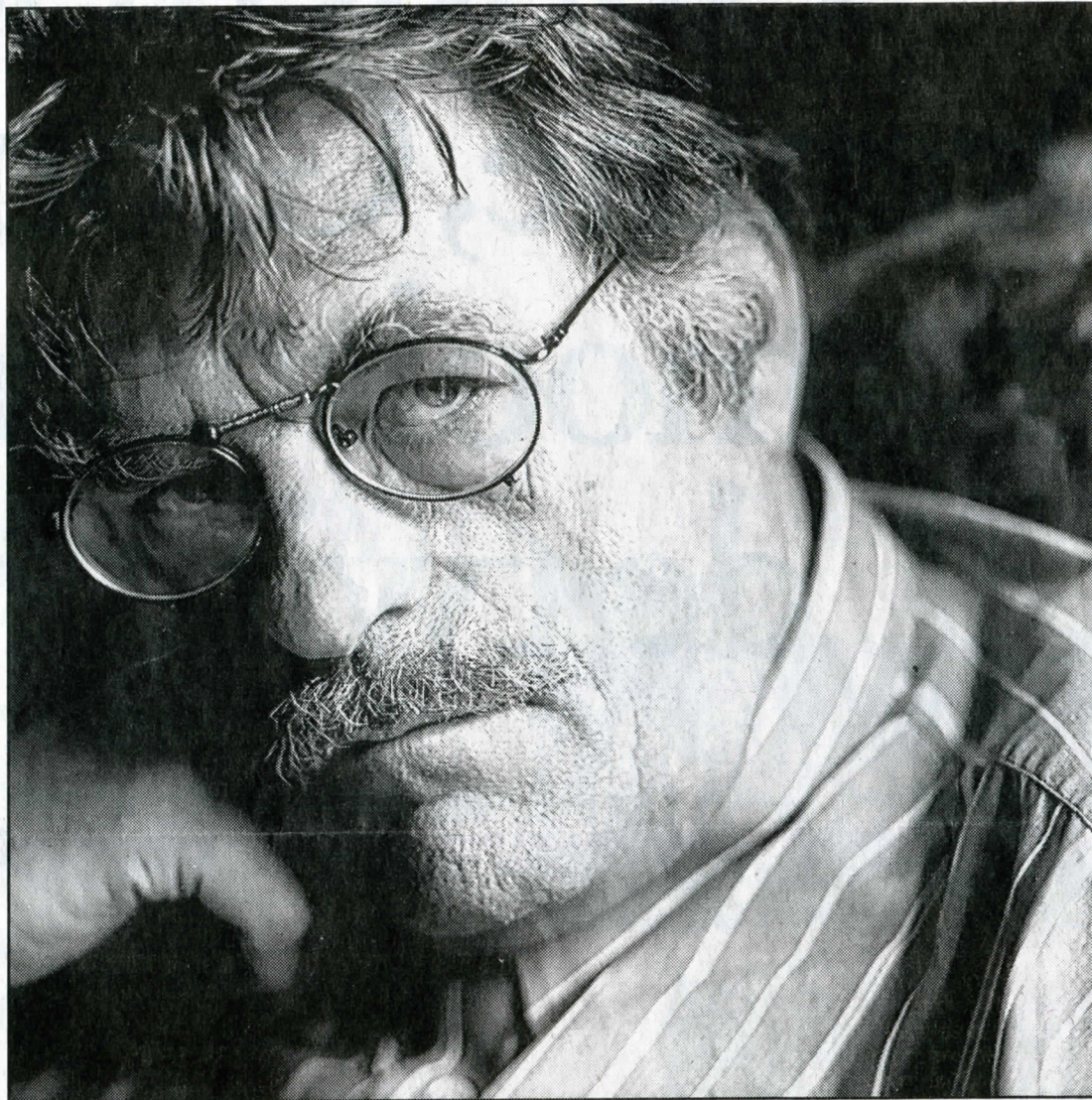

Jongensdromen zijn bikkelhard in 'Missie Novgorod'

Smeuig verhaal van Gerrit Krol

In het werk van Gerrit Krol lopen werkelijkheid en fantasie maar al te vaak door elkaar. Veel romans van hem zijn een mengvorm van autobiografie en fictie, waardoor de ik-verteller nooit gelijk kan worden geschakeld met de persoon van de auteur. Krol heeft in zijn verhaal 'Missie Novgorod' zijn fantasie meer dan ooit de ruimte gegeven. Het boekje, uitgegeven door Het Drentse Boek en tot stand gekomen dankzij een financiële bijdrage van het Provinciaal Bestuur van Drenthe, laat zich niet lezen als een realistisch verhaal. In 'Missie Novgorod' is Krol teruggekeerd naar de denkwereld van de Hollandse schooljongen, wiens hersenspinsels worden bepaald door de boeken die hij leest.

▲ Gerrit Krol keert terug naar de denkbeelden van een schooljongen.

Gerrit Krol publiceerde vorig jaar *De oudste jongen*, een bundel met korte stukken die als geheel een beeld vormen van zijn eigen jonge jaren. Hij deed dit door veelal de plaatsen te beschrijven die herinneringen bij hem oproepen, zoals het ouderlijk huis aan de Korreweg in Groningen, de kerk, de school en het tuintje van de buurman. Op die manier probeerde hij de lezers te verplaatsen naar de sfeer van de jaren veertig en vijftig.

Door **Jacob Moerman**

Dat Krol hier lang niet altijd in slaagde, heeft alles te maken met de vorm van het boek - *De oudste jongen* is zeer nadrukkelijk geschreven vanuit het nu, waardoor in het boek een 'opa-vertelt-over-vroeger-sfeer' is geslopen. De herinneringen staan dan als het ware de wereld van weleer in de weg, omdat het heden niet kan worden weggewist. Hoe anders is Krol te werk gegaan in *Missie Novgorod*, waarin hij eveneens een sfeer van een voorbije tijd heeft opgeroepen. In het verhaal, naar voren gebracht door een alwetende verteller, is het al snel na de eerste pagina duidelijk dat de schrijver door middel van de verbeelding het verleden tot leven heeft willen wekken. De inhoud van het volledige verhaal is dan eigenlijk niet zo belangrijk meer, maar veel-

eer de beelden die met elkaar dit verleden vorm hebben gegeven.

In *Missie Novgorod* staat de jongeman Marnix Overdiep centraal, die samen met zijn vriendin en moeder naar Rusland afreist om zijn zojuist uit de gevangenis vrijgekomen vader op te halen. Het wordt daarna niet geheel duidelijk waarom de vader ooit door de Russen gevangen is genomen - hij zou na afloop van de oorlog zijn meegenomen uit Duitsland, maar het 'hoe' en 'waarom' blijft een mysterie. En het is vooral dit mysterie waar het Krol om te doen is geweest, omdat hij zijn lezers heeft weten te verplaatsen in de leefwereld van een schooljongen die gretig is om de wereld te ontdekken, maar van de gebeurtenissen nog maar weinig kan begrijpen.

Marnix Overdiep maakt tijdens zijn reis door Rusland de meest eigenaardige gebeurtenissen mee en langzamerhand wordt het duidelijk wat de oorzaak is. Als jongen las hij allerei avonturenromans, tot verdriet van zijn vader. Die heeft dan ook op een dag een boek van hem afgepakt, met de verwijtende woorden: 'Een gezonde Hollandse jongen zoekt het avontuur buiten, en niet in de boeken.' Dat Marnix de raad van zijn vader vervolgens niet heeft opgevolgd, mag blijken uit *Missie Novgorod*: het verhaal wemelt van de verwijzingen naar jongensboeken waarin heldhaftige daden worden verricht. De fantasie van Marnix wordt volledig gevoed door

de dingen die hij heeft gelezen. Zo kan het gebeuren dat niet hij, maar stripfiguur Dick Bos de vader uit 'kamer 805' weet te bevrijden. En zo kan het ook gebeuren dat Marnix even een kort uitstapje maakt naar de Noordpool, om met een spuit de aardas van olie te voorzien zodat de 'krijsende herrie' ophoudt.

Daarnaast houdt hij, zoals het een Hollandse jongen betaamt, van dammen en postzegels en wordt hij gefascineerd door strijdgewoel. En, natuurlijk, tegen het einde van het verhaal heeft hij nog even een liefdevolle verhouding met 'de dochter van de veldmaarschalk' en reizen 'de dikke en de dunne' een stukje mee.

Invriezing

Missie Novgorod is een uitermate smeug verhaal, als je tenminste bereid bent om je te laten meevoeren met deze literaire reis van de schrijver. Krol laat de lezers meeduiken in de geest van de schooljongen wiens ontembare fantasieën zowel vermakelijk als ruw kunnen zijn. Dat Marnix tenslotte aan zijn einde komt door middel van invriezing - net zoals het eerste lijkt dat hij heeft gezien - moet je maar voor lief nemen; jongensdromen kunnen per slot van rekening ook bikkelhard zijn.

Gerrit Krol: 'Missie Novgorod'. Uitgeverij Het Drentse Boek, Zuidwolde. Prijs: fl.19,50.